

Klimat att växa i

Regional utvecklingsstrategi
Kalmar län – med utblick mot 2040

GRAFISK PRODUKTION: Regionstab Kommunikation

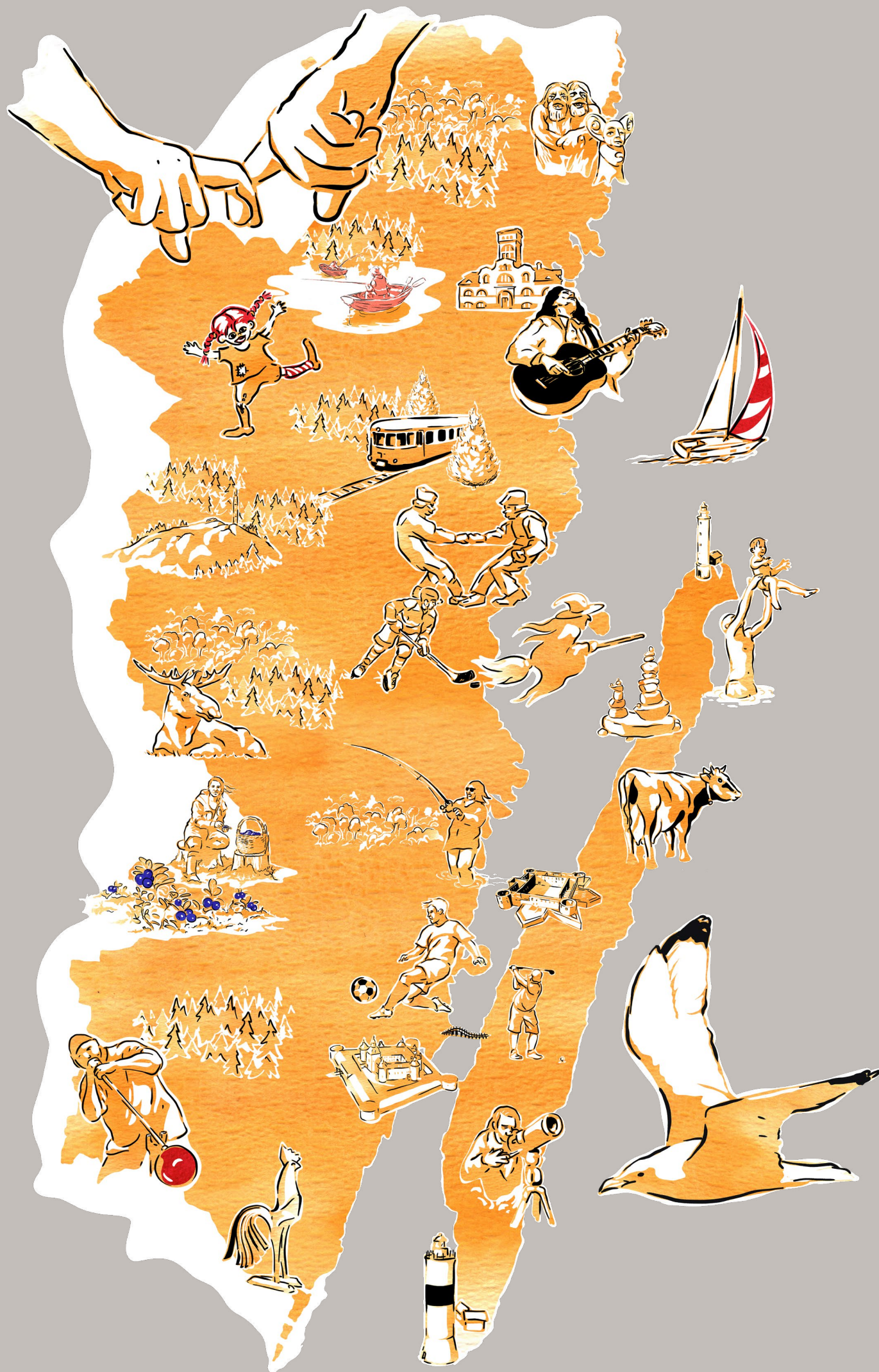
© Region Kalmar län

Omslagsfoto: Västervik Framåt

Antagen 2026

Innehåll

Tillsammans är vi Kalmar län	5
Kalmar län år 2040: Klimat att växa i	6
Regional strukturbild Kalmar län 2040	8
Tillväxtmotorer, kärnor och noder.....	9
Kalmar läns styrkor	10
Starka varumärken och kompetensområden.....	10
Attraktiva kunskapsmiljöer.....	11
Levande landsbygder med höga natur- och kulturmiljövärden.....	11
God förmåga och förutsättningar att samarbeta.....	11
Kalmar läns utmaningar	12
Demografisk förändring och minskad befolkning.....	12
Invånare med allt mer ojämlika villkor.....	13
Omställning krävs för klimatanpassning och minskad negativ miljöpåverkan.....	14
Kraftsamlingsområden	17
Goda och jämlika livsvillkor.....	18
Hållbara och attraktiva livsmiljöer.....	20
Konkurrenskraft och innovativt näringsliv.....	22
Genomförande, uppföljning och lärande	24
Genomföra strategin.....	24
Följa upp strategin.....	25
En lärande process.....	25
Hela Kalmar läns strategi	26

Tillsammans är vi Kalmar län

Vad är det som gör en plats speciell? Är det något i jorden? Producenter av olika drycker brukar prata om "terroir", smaken av en viss jord, av djupa rötter och omgivande förutsättningar som präglar druvan eller frukten. Saker spirar här i Kalmar län. Grödor och skog växer så det knakar i den variationsrika myllan – men också vi människor.

Här växer kompetens, inte bara en återväxt från universitet och yrkesutbildning utan även nya spännande bolag och idéer som naturligt slår rot när nya stigar trampas upp. Så kanske är det något i jorden? Något som får människor, natur och företag att växa här?

Kanske är det en kombination av flera olika saker? Som på ett dignande smörgåsbord? Det finns inte många platser som kan liknas vid smörgåsbord så som Kalmar län. Våra livsmedel och besöksmål gör oss välkända både nationellt och internationellt och det är väl det som är viktigast vid ett smörgåsbord – god mat och gott värdskap.

Men vi har mer än så. Här går dåtid och framtid hand i hand. Vi har en stark historia, men även viljan och förmågan att tänka nytt och göra nytt när så krävs. Vi är Bullerbyn och genuina kulturmiljöer, men även innovation och ny teknik med lösningar för framtidens behov av energi, vatten och livsmedel.

Vi är tillräckligt stora för att leverera spännande evenemang, utbildningar, varor och tjänster på internationell nivå. Samtidigt är vi tillräckligt små för att kunna behålla våra korta beslutsvägar och höga tillit mellan samarbetspartners. Vårt län är en underbar plats att leva på, med djupa förtrollande skogar och Sveriges längsta kust.

När vi väl börjat lista allt är det svårt att sluta. Precis som på ett riktigt bra smörgåsbord. Våra värden och styrkor är dock inget vi kan ta för givet. En orolig omvärld förändrar krav och förutsättningar för oss som bor och verkar i länet. Då är det extra viktigt att vi jobbar tillsammans, enas om en gemensam väg framåt och hjälps åt för att ta oss dit.

Alla vi som har vuxit upp här och alla vi som kommit hit som nya invånare har bidragit och bidrar varje dag till att göra Kalmar län till vad det är. Det är vi som tillsammans ska fortsätta att skapa ett klimat att växa i, även när yttre faktorer påverkar våra förutsättningar. Vi är strävsamma och uppfinningsrika och har löst utmaningar förr. Då var receptet vårt goda samarbete och det är det fortfarande. Vi hjälps åt att hitta nya sätt och vi tar vara på varandras styrkor.

Tillsammans är vi Kalmar län.

Kalmar län år 2040: Klimat att växa i

Ett klimat att växa i är ett klimat där människor, natur, företag, föreningar och organisationer växer och där det finns förutsättningar för en hållbar utveckling i länets alla landsbygder, tätorter och städer.

År 2040 har Kalmar län ett tillåtande och inkluderande klimat, där människor har tillit till varandra och till samhället. Många vill slå rot och bygga sina liv här. Här finns biologisk mångfald och en välmående miljö som ger frisk luft, rent vatten och mat på bordet. Här finns hållbara och attraktiva miljöer att växa i. Här frodas välbefinnande, välstånd och kreativitet. Det är en grogrund för människor, företag och organisationer.

Det är ett ekonomiskt hållbart klimat med konkurrenskraft och ett innovativt näringsliv. Länets arbetsgivare får tag i rätt kompetens eftersom många invånare vidareutbildar sig och flera personer väljer att flytta hit. Det finns utvecklingskraft och hållbar tillväxt i hela länet, vilket gör länet motståndskraftigt.

Starka kopplingar till strategiskt viktiga platser i grannlänerna gör Kalmar län robust och ger tillgång till en större geografi. Förbindelser till Malmö, Köpenhamn och vidare till Hamburg fortsätter att stärkas som ett resultat av Fehmarn Bält-förbindelsen mellan Danmark och Tyskland. Kalmar län nyttjar sitt läge vid Östersjön som har stor betydelse för länets utveckling, både som naturresurs och färdväg för handel och samarbeten med europeiska grannar.

Kalmar län har en god motståndskraft och är rustade för olika typer av kriser. Det finns god beredskap att under längre tid säkra grundläggande behov av bland annat vatten, livsmedel, energi, transporter, kultur och kulturarv, hälso- och sjukvård, civilt försvar och möjlighet till information och kommunikation.

År 2040 har Kalmar län även ett demokratiskt, tillgängligt, jämlikt och jämställt klimat. Det finns goda förutsättningar för alla att ha ett tryggt liv och tillgång till en väl fungerande välfärd och ett varierat utbud av kultur, fritid och utbildning. Länets invånare har god hälsa och gott välbefinnande som dessutom skapar förutsättningar för välstånd och ökad tillväxt.

Här växer barn upp med goda och jämlika förutsättningar för att få en bra start i livet. Varje barn har god hälsa, tillgång till utbildning och framtidstro. Det finns möjlighet för alla att utvecklas och möta sin framtid på bästa sätt utifrån sina behov och förutsättningar. Länets äldre bidrar med sin kompetens utifrån sina behov och förutsättningar och får stöd och hjälp när de behöver det.

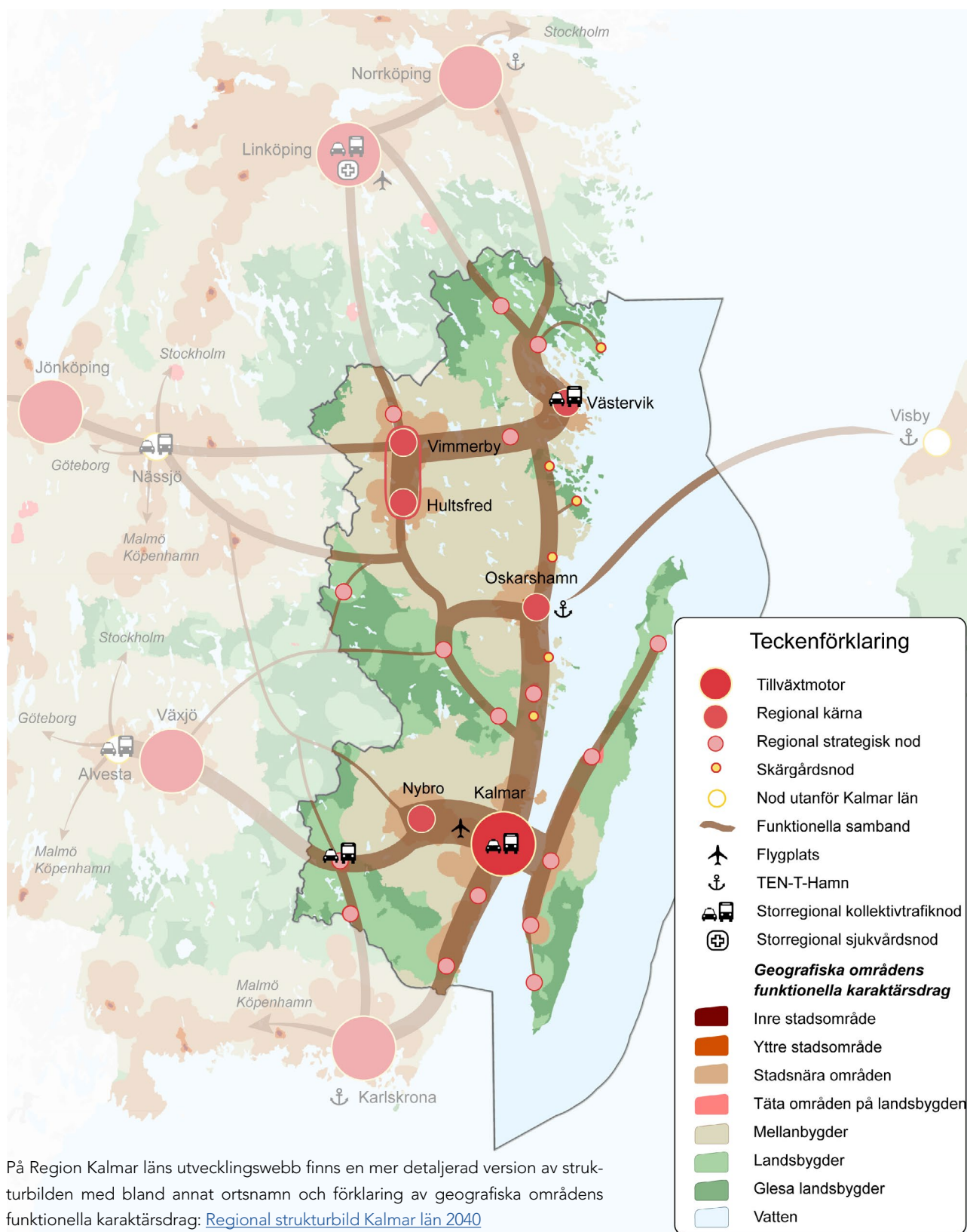
År 2040 har det goda samarbetsklimatet stärkts ytterligare genom att ta vara på gemensamma styrkor och innovativa och hållbara lösningar. Länet är bättre sammanknutet med grannlänerna och har större och robustare geografiska områden där arbetsmarknad, service och kultur har integrerats.

År 2040 är det fortfarande människorna som lever, bor och verkar här som står i fokus. Alla människor har möjlighet att utvecklas efter sina önskningar, oavsett ålder, kön, bakgrund och förutsättningar. Det är människorna som har skapat Kalmar län år 2040. De har sett möjligheter, förändrat och skapat innovationer som har utvecklat länet i en hållbar riktning.

Regional strukturbild Kalmar län 2040

Strukturbilden beskriver de breda penseldragen och den strategiska viljan för ett flerkärntigt Kalmar län 2040, vilket betyder att sydöstra Sverige knyts samman av en mångfald av olika landsbygder, tätorter och städer.

På Region Kalmar läns utvecklingswebb finns en mer detaljerad version av strukturbilden med bland annat ortsnamn och förklaring av geografiska områdens funktionella karaktärsdrag: [Regional strukturbild Kalmar län 2040](#)

Strukturbilden pekar ut funktionella samband som visar hur väl integrerade olika platser är gällande bland annat arbetsmarknad, bostadsmarknad, utbildning, service, kultur och turism. Genom att stärka länets funktionella samband där de skapar värde för människor och företag, såväl inom länet som utanför, får länet större och robustare funktionella geografier.

De unika förutsättningar och den potential som finns på olika platser i Kalmar län tydliggörs i strukturbilden. Den utgår från människans behov och en strävan efter att alla som bor, verkar och lever i Kalmar län ska ha förutsättningar till en väl fungerande vardag, där kommun- och länsgränser inte utgör ett hinder.

Strukturbilden synliggör viktiga orter ur ett funktionellt och regionalt perspektiv. Dessa kallas tillväxtmotorer, regionala kärnor, regionala strategiska noder och skärgårdsnoder. En god tillgänglighet till tillväxtmotorer och regionala kärnor är avgörande för att kunna ta del av ett större utbud av arbetstillfällen, utbildningsmöjligheter, handel och kultur. Genom att peka ut fler regionala kärnor har nästan hela Kalmar läns befolkning tillgång till en tillväxtmotor eller regional kärna inom 45 minuters pendling. Det skapar ett robustare Kalmar län.

Utbudet i tillväxtmotorer och regionala kärnor kompletteras av regionala strategiska noder. Dessa noder möjliggör ett mer varierat utbud av boende- och livsmiljöer och är avgörande för att länet ska ha levande landsbygder. Tillsammans med skärgårdsnoderna är de regionala strategiska noderna viktiga för att invånare, verksamheter och besökare i Kalmar län ska ha god tillgänglighet till grundläggande service.

Tillväxtmotorer, kärnor och noder

Tillväxtmotorer har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Kalmar län och hela Småland, Blekinge och Östergötland, som tillsammans utgör den sydöstra delen av Sverige. De behöver förse invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Med starka tillväxtmotorer i Kalmar län och sydöstra Sverige påverkas utvecklingskraften i hela Kalmar län positivt. Tillväxtmotorerna är beroende av länets regionala kärnor, regionala strategiska noder och landsbygder för kompetensförsörjning, bostäder, attraktiva livsmiljöer, livsmedelsförsörjning, rekreation och fritid.

Kalmar är den enda staden i länet som i nuläget uppfyller Regionsamverkan Sydsveriges kriterier för att vara en tillväxtmotor. Dock kan hela länet inte fullt ut dra nytta av utvecklingskraften från Kalmar. För att främja kompetensförsörjning, tillgänglighet och utvecklingskraft i norra delarna av länet är det därför viktigt med en strategisk integrering av Hultsfreds, Oskarshamns, Vimmerby och Västerviks kommuner. Den kan bygga vidare på gemensamma styrkor och på sikt stärka kopplingen till tillväxtmotorerna Linköping, Jönköping och Norrköping. För de södra delarna av länet har tillväxtmotorerna

Kalmar, Växjö och Karlskrona stor betydelse. Sambandet mellan dessa tillväxtmotorer stärks ytterligare genom arbetet med den gemensamma strategin Sydosttriangeln.

Regionala kärnor är andra större orter med många invånare, flera olika branscher och hög inpendling som har stor betydelse för sitt närområde. De spelar även en viktig roll för Kalmar län utifrån sina geografiska lägen och sina utbud av arbetstillfällen, service, handel och kultur. Regionala kärnor är beroende av goda kopplingar både till sitt närområde och till de större tillväxtmotorerna. Utöver Västervik och Oskarshamn som redan är regionala kärnor, pekar strukturbild 2040 även ut Nybro som en regional kärna och Vimmerby och Hultsfred som en gemensam regional kärna. De båda tillkommande regionala kärnorna har enligt kriterierna från Regionsamverkan Sydsverige redan en tillräckligt stor branschbredd, inpendling och nästan tillräckligt stor befolkning. Vimmerby och Hultsfred har näringsliv som kompletterar varandra och starka pendlingsrelationer till och från varandra och från närliggande områden. De har med andra ord förutsättningar att till 2040 fungera som en gemensam regional kärna.

Regionala strategiska noder är orter som inte är tillväxtmotorer eller regionala kärnor, men som ändå är särskilt viktiga ur ett regionalt perspektiv. De är avgörande för att länet ska ha levande landsbygder och kunna erbjuda ett mer varierat utbud av boende- och livsmiljöer. Minst fyra av följande sex strategiska egenskaper måste uppfyllas för att pekas ut som en strategisk nod: kommersiell service, offentlig service, besöksmål och kulturutbud, kollektivtrafik, arbetsorter och bredband. Utöver de femton orter som redan är regionala strategiska noder, pekar strukturbilden även ut Ankarsrum, Degerhamn och Överum. Dessa tre orter har förutsättningar att till 2040 fungera som regionala strategiska noder.

Skärgårdsnoder är platser som är särskilt viktiga för att bidra till ett sammanknutet län och för att livet längs kusten och i skärgården ska fungera. De har vanligtvis en nyckelfunktion knuten till en tätort, men kan också vara knutna till en hamnfunktion. För att de ska kunna bibehålla sin funktionalitet för den omgivande skärgården behöver de bibehålla och om möjligt utveckla de funktioner som är viktiga för närområdet.

Storregionala kollektivtrafiknoder är orter med ett stort resandeunderlag i viktiga kollektivtrafikstråk som binder samman länet med angränsande tillväxtmotorer. Deras betydelse som attraktiva bytespunkter mellan olika transportslag gör dem strukturbildande för utformningen av kollektivtrafiken.

Storregionala sjukvårdsnoder är platser där det finns ett regionsjukhus. De är viktiga för den regionala utvecklingen eftersom de erbjuder avancerad sjukvård inom många medicinska specialiteter och bedriver forskning och utbildning. Universitetssjukhuset i Linköping är regionsjukhus för Sydöstra sjukvårdsregionen som omfattar Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Region Östergötland.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Strukturbild Kalmar län](#)

Kalmar läns styrkor

För att uppnå ett klimat att växa i behöver länet ta vara på sina styrkor och arbeta tillsammans för en hållbar utveckling i hela Kalmar län.

Med tolv unika kommuner, med både småländska och öländska värden, erbjuder länet en stor variationsrikedom. De gemensamma styrkorna profilerar Kalmar län som en unik plats och bidrar till både Sveriges och Europas utveckling. De är en stabil grund att bygga vidare på för att stärka länets utvecklingskraft och bli ännu mer attraktiva, såväl nationellt som internationellt. Denna strategi lyfter framförallt fyra styrkor som Kalmar län behöver fortsätta att utveckla för att ha ett klimat att växa i:

- Starka varumärken och kompetensområden
- Attraktiva kunskapsmiljöer
- Levande landsbygder med höga natur- och kulturmiljövärden
- God förmåga och förutsättningar att samarbeta

Starka varumärken och kompetensområden

Kalmar län har många internationellt konkurrenskraftiga områden som ger länet en unik profil. Tillsammans med övriga län i Småland och Gotland satsar Kalmar län på att skapa långsiktiga förutsättningar för fortsatt utveckling av gemensamma profilområden som trä och skog, livsmedel, besöksnäring, industriell utveckling och digital tjänsteutveckling. Arbetet sker i samverkan mellan representanter för näringsliv, kommuner, regioner, akademi och andra aktörer.

Trä, skog och livsmedel – Kalmar län har ett konkurrenskraftigt näringsliv inom de gröna näringarna. Grunden för detta är en hög kompetens och en stark tradition samt naturliga förutsättningar som klimat och marktillgång. Förutom näringarna inom jord och skog finns också en stark förädlingsindustri med en internationell marknad. Trots att Kalmar län bara utgör två procent av Sveriges befolkning produceras här en fjärdedel av all kyckling i landet och mer än en tiondel av all mjölk, ägg och nötkött. Dessutom står länet för nästan hela Sveriges produktion av bönor för livsmedel.

Besöksnäring – I Kalmar län finns många av den svenska besöksnäringens mest kända varumärken och flera starka destinationer. Det rika natur- och kulturutbudet bidrar starkt till att länet sommartid är Sveriges populäraste besöksmål utanför storstadsregionerna. Länet ökar även i popularitet under fler säsonger på året. Besöksnäringen bidrar till att göra länet till en attraktiv plats för besökare, företag och invånare.

Industriell utveckling – Grunden för Kalmar läns näringsliv utgörs till största delen av små och medelstora företag. Den största andelen av länets företag, liksom de största företagen, finns inom den tillverkande industrin och är oerhört viktiga för länets arbetsmarknad och konkurrenskraft. Flera av företagen är väl etablerade på den internationella marknaden och världs-

En del i att främja en ökad etablering, investering och inflyttning är att paketera länets varumärken och kompetensområden som ett smörgåsbord.

ledande inom sina områden. Dessutom finns en stor mångfald av olika branscher och företag som bidrar till den totala industriella utvecklingen i länet.

Digital tjänsteutveckling – Kalmar läns styrkor inom digital tjänsteutveckling finns främst inom e-handel och e-hälsa, där flera företag och aktörer har kopplingar till både europeiska samarbeten och internationella marknader. Länet är ett centrum för landets e-hälsa med uppbyggda test- och innovationsmiljöer som samlar näringsliv, vård och omsorg, akademi, myndigheter och allmänhet.

Utöver profilområdena ovan är Kalmar län framstående inom energi-, vatten- och miljöteknik. Över 80 procent av energianvändningen i Kalmar län är fossilbränslefri och det finns gott om skog i länet och utmärkta förutsättningar för förnybar energi som till exempel vindkraft, solenergi, biogas och gröna energigas. Kalmar län är även en av tre platser i Sverige med befintligt kärnkraftverk. Oskarshamn är centrum för svensk kärnkraftsinnovation, med bland annat etablering av den fjärde generationens reaktorteknik, och därmed ett alternativ vid en eventuell nationell utbyggnad av ny kärnkraft.

Attraktiva kunskapsmiljöer

Linnéuniversitet är en stark motor för länets utveckling, som bidrar till kompetensförsörjning, en höjd utbildningsnivå och att fler yngre personer flyttar hit. Forskningen vid Linnéuniversitetet spänner över en rad olika discipliner och håller hög internationell kvalitet, framförallt inom skog och trä, marinbiologi och e-hälsa.

Det finns ett väl utvecklat samarbete mellan universitetet, offentliga sektorn och näringslivet i länet, där alla parter drar nytta av varandras styrkor. Detta gäller även samarbete med andra universitet i landet. Utöver Linnéuniversitet erbjuder länet ett brett utbud av möjligheter till bildning. Yrkesutbildningar, folkhögskolor och lärcenter erbjuder lokala utbildnings- och forskningsmiljöer som bidrar till att fylla länets olika kompetensbehov och stärka länets innovationsförmåga och det livslånga lärandet i hela Kalmar län.

Levande landsbygder med höga natur- och kulturmiljövärden

Kalmar län är ett landsbygdsland med en mångfald av levande, natursköna och kulturrika landsbygder och kraftfulla näringar inom livsmedel, jord och skog. Engagerade invånare och entreprenörer främjar både utvecklingskraft och sammanhållning och bidrar till att göra länet mer socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart.

Det finns en närhet till vatten och skog, vilket skapar möjlighet till rekreation, friluftsliv, vardagsmotion och social samvaro.

Länet har en mångfald av rika skogsmiljöer, flera vattendrag och insjöar och Sveriges längsta kuststräcka, med både skärgård och vidsträckt stränder. I Östersjön ligger även Öland med det unika världsarvet Södra Ölands odlingslandskap.

Utöver världsarvet har länet även ett flertal andra unika kulturmiljöer som ökar attraktiviteten för såväl invånare som besökare. I länets landsbygder finns dessutom ett stort fritidsutbud, aktivt föreningsliv och ett rikt och vitalt konst- och kulturliv året om. Det finns ett starkt civilsamhälle och flera föreningar och organisationer som kompletterar varandra. Genom samverkan har de skapat ett utbud av mötesplatser och kultur- och idrotts-evenemang, vilket har stor betydelse för att främja delaktighet och välbefinnande för landsbygdernas invånare.

Landsbygderna har viktiga egenvärden och blir även allt viktigare för att stärka den ekonomiska utvecklingen och öka länets attraktivitet. Attraktiva boendemiljöer och vackra, spännande och underhållande besöksmål stärker länet i konkurrensen om både besökare och inflyttare. Samhället präglas till stor del av trygghet och tillit mellan människor och här finns goda förutsättningar för ett gott vardagsliv och för att möjliggöra en bra uppväxt för barn.

God förmåga och förutsättningar att samarbeta

Nära samverkan mellan kommuner, regioner, näringsliv, statliga myndigheter, civilsamhälle, forskning och utbildning skapar nya innovationer och är en gemensam framgångsfaktor. Med korta beslutsvägar och god kännedom om varandra har Kalmar län blivit en förebild för andra län. Att behålla detta goda samarbetsklimat mellan olika aktörer på flera olika nivåer är av central betydelse för länets utveckling och en nyckel för att lyckas skapa ett klimat att växa i även i framtiden.

I en alltmer globaliserad värld blir samverkan allt viktigare, inte bara kommunalt, regionalt och nationellt. Regionala utvecklingsfrågor behöver även drivas på en internationell arena, med internationellt engagemang och samarbeten. Samverkan sker med andra län i södra Sverige, bland annat genom Regionsamverkan Sydsvenska och samarbetet Småland-Blekinge-Halland South Sweden med ett gemensamt kontor i Bryssel. Dessutom finns, tack vare länets strategiska läge i Östersjöregionen, en lång historia av framgångsrikt samarbete med regioner i andra länder runt Östersjön, som till exempel Euroregion Baltic. Ett nära utbyte med regioner i andra länder är även viktigt i relation till det geopolitiska läget. Det bygger relationer och skapar sammanhållning som främjar tillit och förtroende, vilket Kalmar län har nytta av vid eventuella kriser, både i dag och i framtiden.

Kalmar läns utmaningar

Kalmar län påverkas av en alltmer orolig och osäker omvärld med snabba förändringar inom det geopolitiska området. Det handlar bland annat om demokrati, handel och politiska och ekonomiska maktbalanser.

Det förändrade geopolitiska läget har redan påverkat Kalmar län inom flera områden. Det är till exempel ett ökat fokus på kris och beredskap och en ökad medvetenhet kring att stärka den generella motståndskraften i samhället. De nya geopolitiska förutsättningarna kräver även omprioriteringar i EU:s agenda som förväntas leda till både finansiella och innehållsmässiga förändringar.

Med hög sannolikhet kommer EU:s sammanhållningspolitik att påverkas. Den är EU:s viktigaste investeringsverktyg för att uppnå målen om smart, hållbar och inkluderande tillväxt. För Kalmar läns del kommer detta att påverka tillgången till resurser för det regionala utvecklingsuppdraget och ställa ytterligare krav på samverkan och nya arbetssätt.

Flera andra globala trender har stor påverkan på det regionala utvecklingsarbetet i Kalmar län, bland annat demografiska förändringar, globalisering, grön och digital omställning samt förändrade värderingar i samhället. Dessutom har artificiell intelligens (AI) och annan ny teknik redan börjat påverka människor,

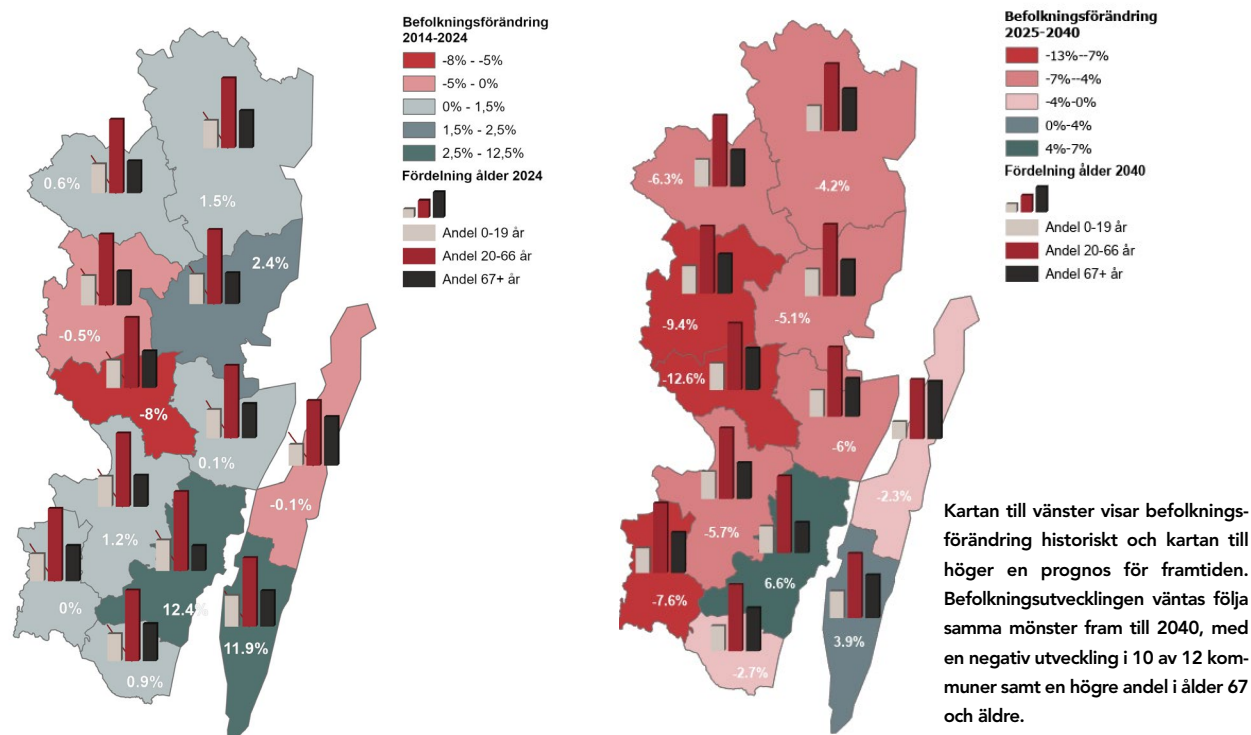
arbetsplatser och samhället i stort och påverkan förväntas bli ännu större framöver.

En utmaning för Kalmar län är dess geografiska struktur. Vissa delar av länet är mer glesbefolkade än andra med långa avstånd och restider till funktionellt viktiga orter. En annan utmaning är den ekonomiska tillväxten som är relativt låg, jämfört med både riket och närliggande län, och i vissa delar av länet särskilt utmanande. Regionala satsningar behöver därmed anpassas efter särskilda lokala utmaningar, behov och potential, så att alla delar av länet får rätt stöd att kunna bidra till länets utveckling och skapa ett klimat att växa i.

Tre övergripande utmaningar som hela Kalmar län behöver hantera för att ha ett klimat att växa i är:

- Demografisk förändring och minskad befolkning
- Invånare med allt mer ojämlika livsvillkor
- Omställning krävs för klimatanpassning och minskad negativ miljöpåverkan

Demografisk förändring och minskad befolkning

Den demografiska förändringen är en stor utmaning för Kalmar län, eftersom andelen äldre personer ökar i snabb takt medan andelen yngre minskar. Detta påverkar förutsättningarna för länets välfärd i framtiden, bland annat på grund av minskade

skatteintäkter, mer svårloöst kompetensförsörjning och större vårdbehov. Det skapar även behov av anpassade strukturer och förändrade arbetssätt inom flera sektorer.

Den åldrande och minskade befolkningen beror på låga födelse-
tal och att det är fler som flyttar från Kalmar län än som flyttar
in till länet. Kalmar län har landets näst högsta försörjningskvot
och länets arbetsföra invånare kommer att behöva försörja allt
fler övriga invånare i framtiden, inte minst fler äldre personer.
Denna utveckling förväntas fortsätta fram till år 2040. Även om
personer som är 31 år eller äldre i större utsträckning flyttar till
än från Kalmar län, förväntas personer i arbetsför ålder minska i
tio av länets tolv kommuner fram till år 2040.

Utmaningen med befolkningsförändringen i länet handlar till
stor del om kompetensförsörjning och konkurrenskraft. Syssel-
sättningsgraden är relativt hög och har utvecklats positivt de
senaste tio åren. Kompetensförsörjningen kommer dock även
framöver att vara en av de största utmaningarna för fortsatt ut-
veckling i länet. Både privat och offentlig sektor behöver ha
tillgång till rätt kompetens för att leverera och vara fortsatt kon-
kurrenskraftiga.

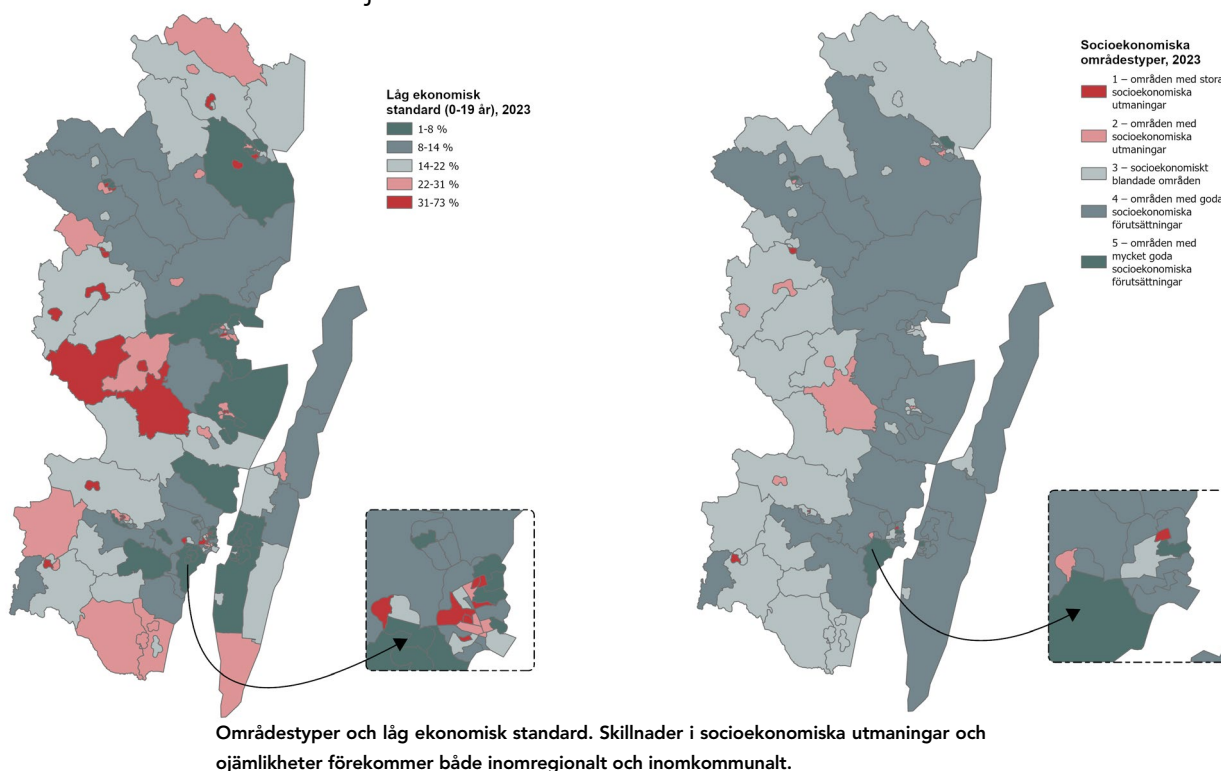
Befolkningen har ökat mest i området som ligger inom 45
minuters pendlingsavstånd från Kalmar. Det är här befolk-
ningen förväntas öka även i framtiden, till följd av att allt fler flyt-
tar från landsbygds- till stadsområden. I övriga länet, framförallt
i länets västra delar, förväntas en kraftig minskning i befolkning.
Denna utveckling kommer att utmana kommuner på olika sätt
och det krävs ett medvetet arbete från länets aktörer för att de
redan befintliga ojämlikheterna i länet inte ska öka ytterligare.

Den demografiska utmaningen kan även leda till möjligheter för
Kalmar län. Den stora utmaningen med att lyckas med detta är att
vara redo för förändringar, hitta innovativa lösningar och arbets-
sätt och vid behov omfördela gemensamma resurser. Dessutom
behöver fler personer arbeta, fler behöver få det lättare att
komma in på arbetsmarknaden och fler behöver arbeta längre.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:

[Kalmar läns befolkningsutveckling](#)

Invånare med allt mer ojämlika livsvillkor

Det är allt mer ojämlika livsvillkor och ökade socioekonomiska
skillnader mellan olika områden i länet och inom städer, tätorter
och landsbygder. Områden med socioekonomiska utmaningar
finns i hela länet, men antalet områden och storleken på dem
skiljer sig åt.

Genom en kartläggning av socioekonomiska områdestyper
baserat på ekonomisk standard, utbildningsnivå, ekonomiskt
bistånd och arbetslöshet, syns en tydlig ojämlikhet gällande livs-
villkor. Drygt hälften av länets invånare bor i områden med goda
eller mycket goda socioekonomiska förutsättningar, medan 16

procent, vilket motsvarar 40 000 invånare, bor i områden med små eller stora socioekonomiska utmaningar.

Socioekonomiska förutsättningar påverkar både den psykiska och fysiska hälsan, vilket i sin tur kan påverka en mängd andra områden, som exempelvis kriminalitet och utanförskap. Det finns stora skillnader i länet när det gäller andelen barn och unga i åldrarna 0–19 som bor i hushåll med låg ekonomisk standard.

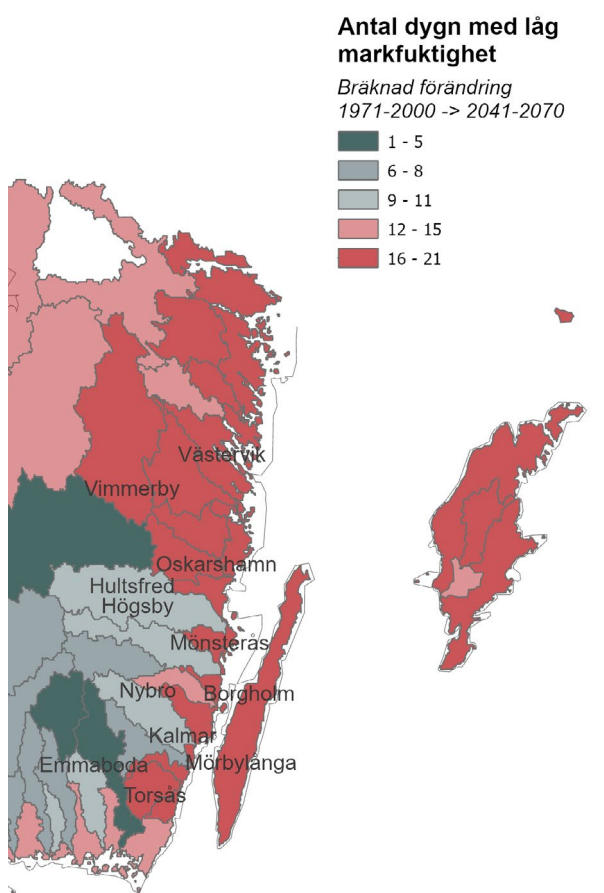
Den ekonomiska utsattheten varierar inom länet, vilket innebär att barn och unga kan ha helt olika förutsättningar för hälsa och delaktighet. Dock minskar andelen barn och unga som bor i hushåll med inkomster som är lägre än de nödvändiga utgifterna. Detta gäller framförallt områden med en hög andel utrikes födda föräldrar och beror till stor del på att dessa föräldrar har ökat sin etablering på arbetsmarknaden.

Eftersom Kalmar län har en hög andel äldre finns det även skäl att prata om ojämlikheter som berör denna grupp. Det finns inga tydliga samband mellan ålder och socioekonomisk områdestyp, men äldre har till stor del en sämre ekonomisk situation. Ekonomi, ensamhet och dålig tillgänglighet till kollektivtrafik och annan viktig service är faktorer som ökar risken för social isolering och psykisk ohälsa, framförallt för äldre personer.

Den självskattade hälsan i länet är relativt hög, där sju av tio personer i åldern 16–84 år skattar sin hälsa som god eller mycket god. Det finns dock olikheter beroende på exempelvis ålder, kön och geografisk placering. Undersökningar visar även att barn, kvinnor och äldre skattar sin hälsa sämre än övriga invånare.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Hälsans och sjukvårdens geografi](#)

Omställning krävs för klimatanpassning och minskad negativ miljöpåverkan

Kartan visar hur länets vattenmängd beräknas förändras i framtiden. Stora delar av Kalmar län kommer att ha mindre mängd vatten, vilket kan beskrivas med fler dygn med låg markfuktighet. Detta får konsekvenser för hela länet.

En stor utmaning för Kalmar län är att lyckas öka takten i den gröna omställningen och att genom teknisk, social och ekonomisk förändring nå ett fossiloberoende samhälle. För att nå en hållbar regional utveckling behöver länet minska den negativa miljöpåverkan, öka beredskapen för att hantera klimatförändringar och anpassa sig till nya förutsättningar. Omställningen kräver omfattande resurser, men även kunskap, kloka vägval och vilja till förändring. Det handlar om att kunna hantera flera områden samtidigt, framförallt inom vatten, energi och klimat, natur- och kulturmiljöer och farliga ämnen.

Kalmar län har en utmaning i att säkra tillgång till vatten i rätt mängd och som uppnår god status enligt vattenmyndigheterna. Resurser behövs inte bara för att säkra dricksvatten, bevattning och vatten som används i industrier och företag, utan även för att främja ett välmående i länets vattendrag, sjöar och i Östersjön. Övergödning leder till exempel till igenväxning och algblooming, vilket är ett problem inte bara för växter och djur som lever där, utan även för besöks- och fiskerinäringarna och flera andra av länets viktiga näringar.

Det förväntas bli förhöjda medeltemperaturer i länet framöver, med stigande havsnivåer, förändrat djur- och växtliv och ökad risk för fler skyfall, översvämningar, bränder, föroreningar och perioder av torka. Det leder även till ökad risk för värmeböljor, vilket påverkar exempelvis barn, äldre och sjuka extra hårt. Förhöjd medeltemperatur kan även innebära möjligheter, som exempelvis en längre växtsäsong som kan öka jordbruksproduktionen. Utmaningarna kopplade till förhöjda medeltemperaturer och rätt mängd vatten av god status påverkar i stort

sett hela samhället, exempelvis vård- och omsorg, skogsbruk, jordbruk, fiske, djur- och växtarter, energiförsörjning, industri, transport, bebyggelse, handel, kultur och besöksnäring.

Kalmar län blir alltmer energieffektivt och har goda möjligheter att producera förnybar energi. Av länets totala energianvändning är 80 procent förnybar energi. Dessutom ökar

användandet av kollektivtrafik. Omställningen måste dock gå snabbare. Om utsläppen inte minskar nu måste omställningen genomföras ännu snabbare i framtiden.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:

[Fakta om Kalmar läns miljö och klimat](#)

Kraftsamlingsområden

Kalmar län uppnår ett klimat att växa i genom att tillsammans kraftsamla kring tre områden.

- Goda och jämlika livsvillkor
- Hållbara och attraktiva livsmiljöer
- Konkurrenskraft och innovativt näringsliv

Varje kraftsamlingsområde är unikt med egna målbilder, men de tre områdena är även tydligt sammanlänkade, där varje område både påverkar och påverkas av övriga områden. Det finns även perspektiv som är viktiga i alla områden. Den digitala omställningen måste vara tillgänglig och inkluderande, en väl fungerande kompetensförsörjning måste säkras och uppväxtvillkoren för barn som bor i länet måste vara goda och jämlika.

Det handlar om att länets utveckling ska vara socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar. Det är fokus både på dagens invånare i Kalmar län och på hur utvecklingen i länet påverkar naturen, människor i andra delar av världen och framtida generationer.

För att skapa en bättre framtid har världens länder enats om att skapa hållbar utveckling genom FN:s Agenda 2030, som består av sjutton globala mål inom dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. De tre hållbarhetsdimensionerna i Agenda 2030 utgör även grunden för den regionala utvecklingsstrategin.

Hållbarhetsfrågorna är mer angelägna än någonsin. För att uppnå social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet krävs mod, innovationsförmåga, beteendeförändringar och samverkan mellan länets aktörer. Kalmar län behöver på ett organiserat sätt samla ihop tillgångar, kompetenser och andra styrkor i riktade satsningar, så kallade kraftsamlingsområden.

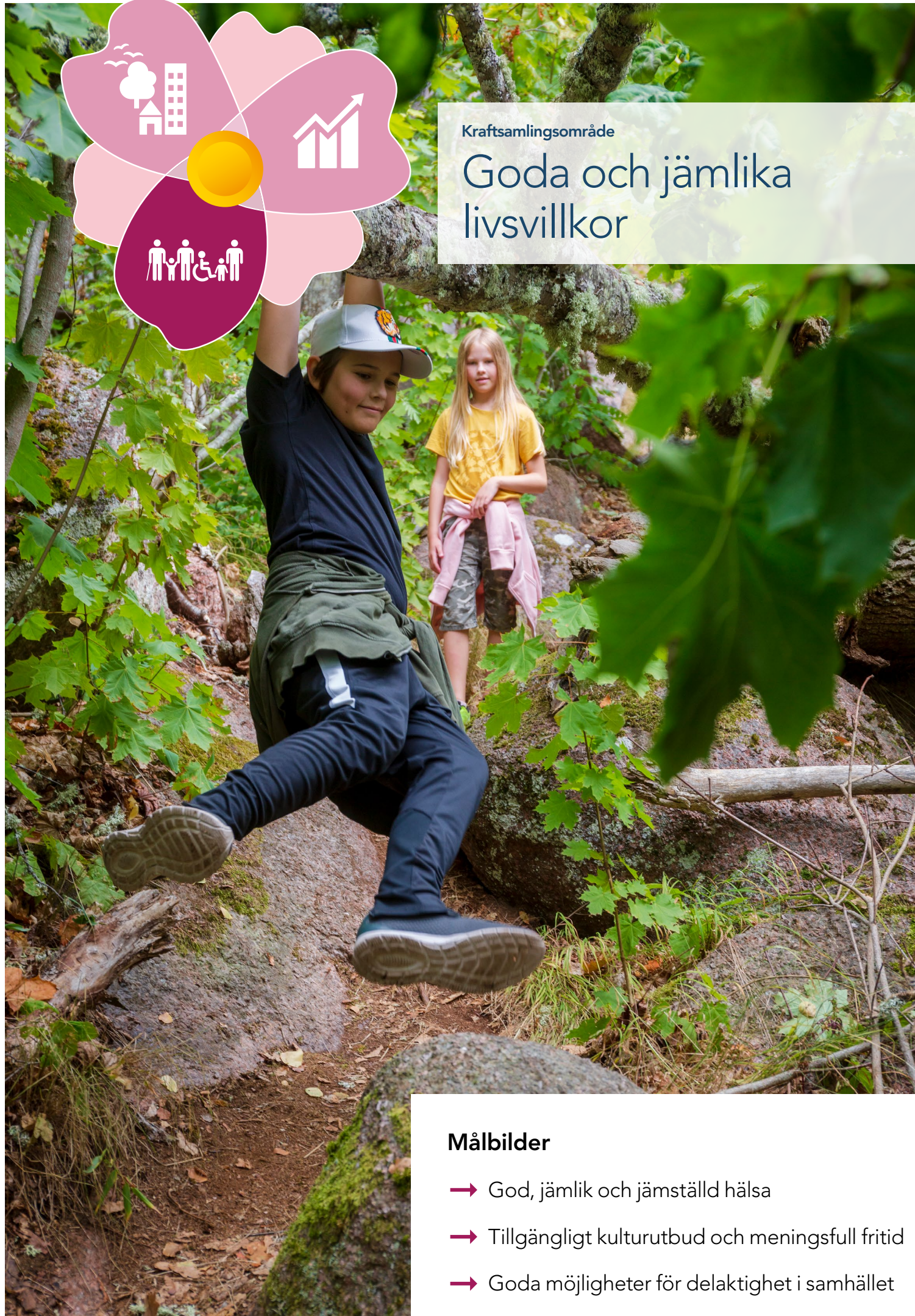
Kraftsamlingar görs för goda och jämlika livsvillkor, hållbara och attraktiva livsmiljöer, konkurrenskraft och ett innovativt näringsliv. Detta för att skapa förutsättningar för att Kalmar län även i framtiden ska vara en plats där människor, natur, föreningar, organisationer och företag har möjlighet att växa och utvecklas.

Den regionala utvecklingsstrategin grundar sig i FN:s globala mål för hållbar utveckling och tar hänsyn till prioriteringar i EU:s agenda. De tre kraftsamlingsområdena är sammanlänkade med varandra och bidrar till ett klimat att växa i.

Kraftsamlingsområde

Goda och jämlika livsvillkor

Målbilder

- ➔ God, jämlik och jämställd hälsa
- ➔ Tillgängligt kulturutbud och meningsfull fritid
- ➔ Goda möjligheter för delaktighet i samhället

Goda och jämlika livsvillkor har tydligast koppling till följande mål:

Att skapa förutsättningar för god, jämlik och jämställd hälsa är det viktigaste målet för folkhälsan i Sverige och en viktig grund för hållbar regional utveckling. Alla invånare i Kalmar län ska ha förutsättningar för en god fysisk, psykisk och social hälsa där det inte förekommer några strukturella eller diskriminerande skillnader. Att ge alla invånare inflytande och likvärdiga levnadsförhållanden är en väsentlig del i att minska ojämlikheten.

För att uppnå en jämlik vård och omsorg för alla som bor i länet behöver länets aktörer agera tillsammans. En viktig pusselbit är den pågående omställningen till nära vård med individen och familjen i centrum, vilket innebär tät samverkan mellan verksamheter i kommunal och regional regi.

Utbildningsnivån är tätt sammanlänkad med både socioekonomi och hälsa. Därför ska alla ges goda förutsättningar för att klara av kunskapskraven i grundskolan och för att uppnå en gymnasieexamen. Utöver detta behöver förutsättningar för det livslånga lärandet förbättras inom alla grupper i samhället. Det är inte bara nödvändigt för individens utveckling, utan även för länets framtida arbetskrafts- och kompetensförsörjning, vilket är en nyckelfråga för länets långsiktiga utveckling.

För att främja jämlika och jämställda livsvillkor, som skapar förutsättningar för hälsa, är det viktigt att göra riktade insatser till de i länet som behöver mest stöd. Förutsättningar för hälsa och delaktighet skapas genom att ge alla, oavsett ålder, kön, bakgrund och förutsättningar, tillgång till trygga och hälsofrämjande miljöer som uppmuntrar till aktivitet och social gemenskap. Alla invånare ska, utifrån sina egna förutsättningar, få möjlighet till information och stöd i att bevara sin hälsa och minska risken för ohälsa.

Ett tillgängligt kulturutbud och en meningsfull fritid är grundläggande för att främja en rättvis och jämlik samhällsutveckling där alla har möjlighet att trivas och utvecklas. Platser och sammanhang där människor kan mötas, utforska sina intressen, uttrycka sig själva och utveckla nya färdigheter främjar individens självförtroende och välbefinnande och ger verktyg för att kunna delta aktivt i samhället.

För att nå olika målgrupper behöver kultur- och fritidsaktiviteter anpassas efter olika intressen och behov. Genom att investera i kultur och ge förutsättningar för en meningsfull fritid skapas ett samhälle där alla har möjlighet att delta, utvecklas och må bra.

Ett rikt, varierat och levande kultur- och fritidsutbud skapar mötesplatser där människor från olika bakgrunder kan umgås och bygga relationer. Det bidrar till att bryta den socioekonomiska segregationen, motverka utanförskapet och öka den sociala sammanhållningen. Mötesplatser är särskilt viktiga för barn och unga som har ett extra stort behov av trygga platser där de kan mötas, utvecklas och känna sig inkluderade. Länets aktörer behöver samarbeta för att möta invånarens behov av att uppleva eller utöva kultur, idrott, folkbildning och andra aktiviteter som bidrar till en meningsfull fritid. Här spelar även civilsamhället en viktig roll med sin förmåga att fånga upp och möta behov där offentlig sektor inte har tillräcklig kunskap eller kapacitet.

När länets kulturliv och civilsamhälle är varierat och livskraftigt skapas förutsättningar för social sammanhållning, gemenskap och demokratiska samtal. Det utgör grunden för delaktighet i samhället och skapar tillit både mellan människor och till samhället. Och det bidrar till goda och jämlika livsvillkor.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb: [Kraftsamlingsområdet Goda och jämlika livsvillkor](#)

Kraftsamlingsområde

Hållbara och attraktiva livsmiljöer

Målbilder

- ➔ Miljö i balans
- ➔ Mångfald av livsmiljöer i städer och landsbygder
- ➔ God tillgänglighet som skapar värde för människor och företag

Hållbara och attraktiva livsmiljöer har tydligast koppling till följande mål:

Hållbara och attraktiva livsmiljöer värnar den biologiska mångfalden, människans välbefinnande, näringslivets tillväxt och länets konkurrens- och motståndskraft. Samhället är beroende av naturmiljöer som levererar ekosystemtjänster, som till exempel mat, energi, frisk luft, rent dricksvatten och platser för rekreation och friluftsliv. Det är en förutsättning för att kunna tillfredsställa dagens behov och för kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina.

Kalmar län behöver ställa om till en mer cirkulär och resurseffektiv ekonomi grundad på förnybara råvaror och ersätta utsläpp av farliga ämnen med hållbara alternativ. En sådan omställning kan innebära att den negativa miljöpåverkan minskar samtidigt som näringslivet utvecklas och konkurrenskraften stärks. Samtidigt krävs en anpassning av samhället till redan pågående klimatförändringar, som bland annat torka, skyfall och översvämningar. Här är det viktigt att nyttja ny teknik och att låta den gröna och digitala omställningen gå hand i hand.

Naturreсурter måste nyttjas mer effektivt för att öka motståndskraften och göra länet rustat för kriser och naturkatastrofer. De rika naturmiljöerna behöver tillgängliggöras, utvecklas och tas tillvara. De är grunden för viktiga näringar, som exempelvis skogs-, jordbruks- och besöksnäringen och för att under längre tid kunna säkra behovet av bland annat vatten, livsmedel och energi. Kalmar län behöver säkra vatten av god status och i rätt mängd. En hållbar vattenanvändning är viktig för länets dricksvatten, bevattning och vatten som används i industrier och företag samt för att främja ett välmående i länets vattendrag, sjöar och i Östersjön.

Livsmedelsproduktion, vatten- och energiförsörjning och transportsystem måste vara hållbara och robusta för att länet ska fungera och utvecklas. Det krävs effektiv energianvändning och ett tryggt, robust, ändamålsenligt och kapacitetsstarkt energiförsörjningssystem. Länet strävar efter att minska den negativa miljöpåverkan i transportsystemet, som är länets största källa av fossila klimatutsläpp, och att bli en fossilbränslefri region.

En större mångfald av attraktiva livsmiljöer där människor tillåts att växa på sina villkor förutsätter en samverkan i hela länet. Det regionala utvecklingsarbetet måste samspela med fler näringslivetableringar, ett utvecklat kulturliv och ett hållbart resande. Här är Kalmar läns starka kulturella, historiska och arkitektoniska arv en kraft att utgå från. Med människans behov som utgångspunkt verkar samhällsplaneringen för att skapa hälsofrämjande strukturer. Med en hög kvalitet på närmiljön och en god tillgång till rekreationsområden skapas gynnsamma förutsättningar för en god hälsa. När livsmiljöerna är stimulerande, trygga, rika på upplevelser och främjar möten mellan en mångfald av människor skapas robusta och attraktiva samhällen som kännetecknas av kreativitet och tolerans.

En god bostadsförsörjning innebär att alla har sin plats på bostadsmarknaden. Genom att utveckla bostäder, arbetsplatser och service i kollektivtrafikens noder och stråk uppnås både resurseffektivitet och en mer hållbar samhällsplanering. En god tillgänglighet, både fysisk och digital, skapar värde för människor och företag. En förutsättning för att uppnå detta är tillgång till en god, funktionell och resurseffektiv infrastruktur. Det är avgörande dels för att invånare ska kunna nyttja fler arbetstillfällen, utbildningsmöjligheter och kultur- och fritidsaktiviteter, dels för att tillverkningsindustri, besöksnäring och andra näringar ska kunna fortsätta att blomstra. Att kunna förflytta sig tryggt och självständigt på ett ekonomiskt tillgängligt sätt är särskilt avgörande för barn, äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med svag ekonomi. Därför är kollektivtrafiken av stor betydelse för många i samhället.

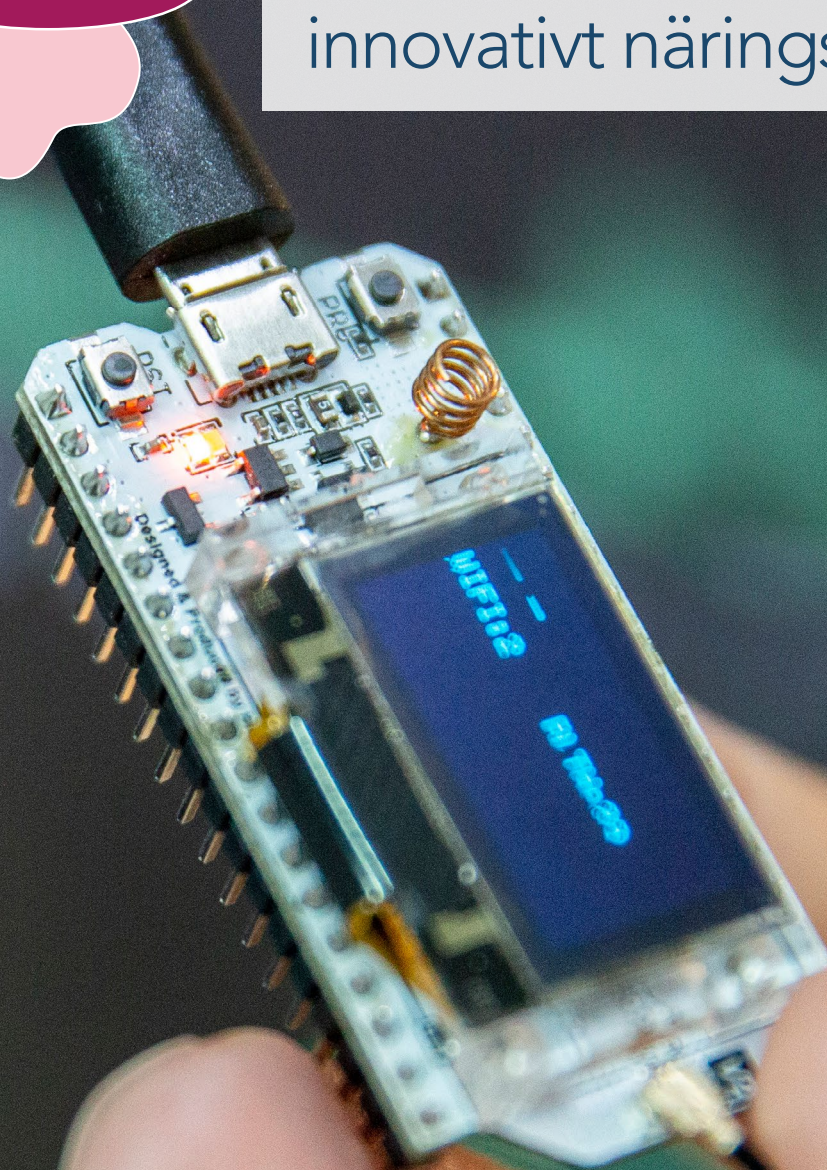
Landsbygdernas och skärgårdarnas roller måste lyftas både i relation till det urbana och som en självständig och central drivkraft. En god tillgång till samhällsservice, digital uppkoppling och kommunikationer är avgörande för att omgivande landsbygder och skärgårdar ska ges livskraftiga förutsättningar. Det ska vara möjligt att bo, verka och leva i hela Kalmar län.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb: [Kraftsamlingsområdet Hållbara och attraktiva livsmiljöer](#)

Kraftsamlingsområde

Konkurrenskraft och innovativt näringsliv

Målbilder

- ➔ Ökad förnyelse- och omställningsförmåga
- ➔ Ökad internationalisering
- ➔ Utbildad arbetskraft efter arbetsgivares behov

Konkurrenskraft och innovativt näringsliv har tydligast koppling till följande mål:

I ett framtidssäkrat näringsliv behövs både innovation och förnyelseförmåga för att kunna möta förändringar i omvärlden som teknikutveckling, klimatutmaningar och demografi. Idag krävs att företag är miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara för att vara konkurrenskraftiga. En förutsättning är att kreativitet och idéer tas tillvara i såväl nystartade som i befintliga företag.

En styrka i Kalmar län är det stora antalet stabila små och medelstora företag. Samtidigt behövs förnyelsekraft i form av nya företag samt utveckling av nya produkter och marknader hos etablerade företag. Grön och digital omställning förändrar förutsättningarna och skapar nya möjligheter för länets företag. Många av länets företag, framförallt de större, verkar redan på internationella marknader, är världsledande inom sina områden och möter konkurrens från företag i hela världen. Det finns dock potential för fler företag att exportera och utveckla sina marknader internationellt. För att komma vidare i grön och digital omställning krävs strategiskt arbete och uppkoppling mot nationella och europeiska satsningar.

Kalmar län behöver fortsatt utveckla stödsystemet och tillgängliggöra innovationsmiljöer och inkubatorer för utveckling och test av nya idéer. Förnyelseförmågan behöver utvecklas brett i så väl utbildning som arbetsliv, och det är avgörande att ta tillvara kreativiteten och kunskapen hos den yngre generationen. Innovation uppstår oftast i skärningspunkter när olika perspektiv och idéer möts, det är då som de mest spännande lösningarna föds. Mötesplatser för olika branscher, som är tvärvetenskapliga och generationsöverskridande, är därför viktiga.

Konkurrenskraften bygger på att ta vara på länets komparativa fördelar, tillföra ny kunskap, uppmuntra entreprenörskap, ta tillvara möjligheterna med ny teknik och hitta synergier inom och mellan olika branscher och kunskapsområden. Detta förutsätter samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor och forskning. Det är fortsatt viktigt att jobba med både bredd och spets. I ett mindre län är det avgörande att samverka och kraftsamla i större geografier med grannregioner, nationellt och internationellt.

Genom att arbeta tillsammans kan insatserna styras dit där de gör störst nytta för innovation, företagsutveckling och framtida konkurrenskraft.

Den enskilt största utmaningen för länets arbetsgivare och största tillväxthindret för företagen är kopplad till kompetensförsörjning. För ett fortsatt konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv är tillgången till rätt kompetens helt avgörande. Utbildningsutbudet måste därför matchas mot arbetsgivarnas behov samtidigt som utbildningar måste göras attraktiva. En förutsättning för tillväxt, konkurrenskraft och förnyelse är tillgång till god kompetens och utbildad arbetskraft på alla olika utbildningsnivåer. Det krävs ett strategiskt samarbete mellan näringslivet, utbildningsaktörer och offentlig sektor för att säkra kompetensen på bristområden, men också för att bygga förutsättningar inför framtiden.

I en värld av snabba förändringar krävs möjligheter till kompetensutveckling genom hela livet, ett system av olika utbildningsformer för det livslånga lärandet som matchar både individers och samhällets behov. För att stimulera förnyelse och innovation i ett längre perspektiv behöver kunskap om entreprenörskap, ny teknik och innovation integreras i alla utbildningsformer på alla nivåer och för alla åldrar. Dessutom behövs insatser för att främja jämställdhet inom utbildning och på arbetsmarknaden.

Linnéuniversitetet verkar i hela Kalmar län och är en viktig motor för länets utveckling genom forskning och högre utbildning. För att säkra tillgången till kvalificerad arbetskraft behöver fler studenter stanna i länet efter avslutad utbildning. Samtidigt behöver satsningar göras för att attrahera nya invånare och företag, samt för att utveckla befintliga företag, vilket också förutsätter god infrastruktur och robust energiförsörjning. Länets arbetsgivare, både privata och offentliga, behöver bli ännu mer attraktiva och arbetsmarknaden behöver erbjuda flera olika möjligheter och karriärer.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb: [Kraftsamlingsområdet Konkurrenskraft och innovativt näringsliv](#)

Genomförande, uppföljning och lärande

Denna strategi är länets gemensamma riktning framåt och den genomförs genom dialog och samverkan. Genomförande, uppföljning och lärande av strategin ger störst effekt när det sker tillsammans, i samspel mellan regioner, kommuner, näringsliv, civilsamhälle, länsstyrelse och övriga lokala, regionala, nationella och internationella utvecklingsaktörer.

Enligt det regionala utvecklingsuppdraget ska Region Kalmar län utarbeta och fastställa en regional utvecklingsstrategi och samordna insatser för att genomföra den. Det handlar om att förmå länets aktörer att arbeta mot gemensamma mål för att tillsammans skapa tillväxt och utveckling utifrån Kalmar läns specifika förutsättningar. En uppdatering av strategin kommer att göras under varje mandatperiod, det vill säga vart fjärde år. Därmed kan den beskrivas som en levande strategi som regelbundet förändras genom strukturerade uppdateringar.

Genomföra strategin

Att genomföra strategin är ett gemensamt ansvar som vilar på många olika aktörer. Mandat, kunskap och resurser varierar, men alla har samma ansvar att integrera utvecklingsstrategin i sina ordinarie system. Med stärkt samverkan, uthållighet och gemensamma satsningar kan länet kraftsamla och öka takten i utvecklingsarbetet.

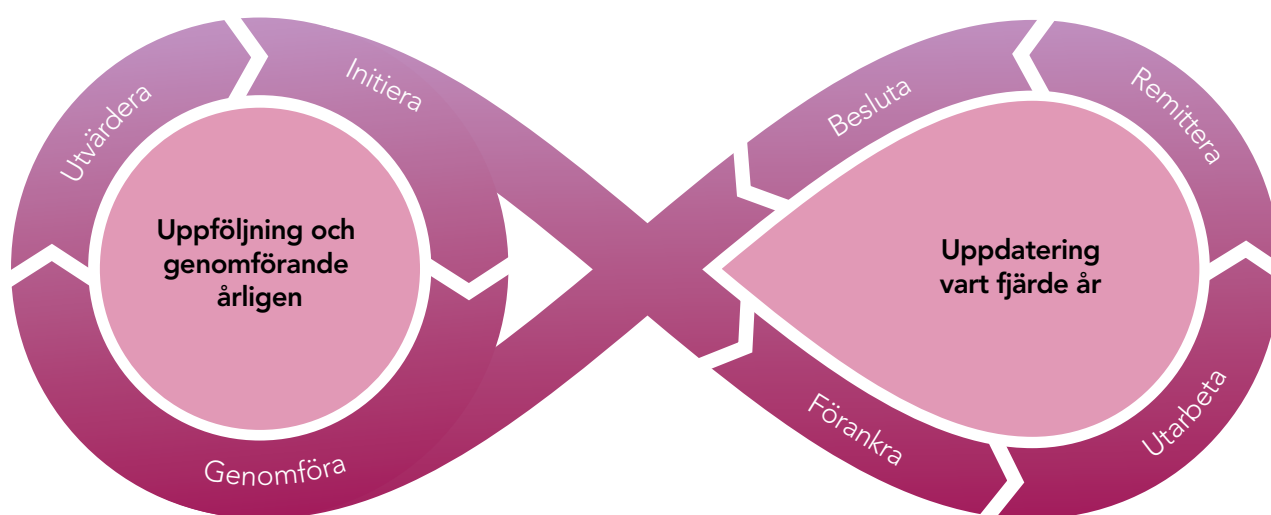
Det är viktigt att länets aktörer hjälper varandra utifrån sina förutsättningar. Länets största kommuner behöver driva mellan-

kommunala frågor och tillsammans med Region Kalmar län representera länet och driva regionala frågor på nationell nivå.

Den regionala utvecklingsstrategin är en övergripande, långsiktig strategi som beskriver en riktning framåt så att länets aktörer kan arbeta åt samma håll för att effektivt kunna uppnå de målbilder som länet har enats om.

Strategin tydliggör vilka områden länet ska kraftsamla kring och vilka målbilder länet ska sträva mot. Den innehåller inte konkreta satsningar, investeringar eller aktiviteter. För att fördjupa och omsätta strategin i konkreta åtgärder som är anpassade efter lokala förutsättningar används i stället ett flertal regionala tematiska strategier, handlingsplaner och program som finns listade på Region Kalmar läns utvecklingswebb. Utöver dessa finns även andra styrdokument på kommunal, regional, nationell och internationell nivå som påverkar möjligheterna att genomföra strategin.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Regionala tematiska strategier, handlingsplaner och program](#)

Process för regionala utvecklingsstrategin

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb: [Regionalt årshjul för genomförande och uppföljning](#)

Strategin innehåller nio målbilder som visar länets riktning framåt. Med hjälp av indikatorer följs målbilderna upp, för att kunna följa om utvecklingen går åt det håll som målbilderna visar.

För att förankra och driva på genomförandet av strategin samlas befintliga länsövergripande nätverk och andra aktörer i så kallade kraftsamlingsträffar. Där deltar personer med olika erfarenheter och kompetenser inom respektive kraftsamlingsområde. Kraftsamlingsträffarna syftar till fördjupade samtal kring gemensamma utmaningar, uppföljning, analys, lärande och dialog kring genomförda åtgärder för respektive kraftsamlingsområde.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Kalmar läns kraftsamlingsträffar](#)

Det handlar om att genom **dialog** lyckas med **samverkan** med olika aktörer på olika nivåer

Ett annat viktigt verktyg för att öka kraften i det regionala utvecklingsarbetet är att samordna användandet av offentliga medel. För att tillsammans kunna kraftsamla i linje med den regionala utvecklingsstrategin behöver hela länet använda sina gemensamma resurser på ett effektivt sätt och dessutom bli ännu bättre på att ta del av andra finansieringskällor. Tillsammans arbetar länet för att hitta vägar till finansiering på såväl nationell som internationell nivå, dels genom samfinansiering och partnerskap, dels genom nya sätt att samarbeta.

Följa upp strategin

Den regionala utvecklingsstrategin följs upp kontinuerligt genom ett antal utvalda indikatorer som ger en bild av utvecklingen i länet och inom de tre kraftsamlingsområdena.

Uppföljningen ligger till grund för styrningen av det regionala utvecklingsarbetet och syftar till att binda samman olika planeringsprocesser som sker på nationell, regional och kommunal nivå.

Region Kalmar län ansvarar för att årligen rapportera till regeringen i enlighet med förordning (2024:99) om resultatredovisning av det regionala utvecklingsarbetet. Rapporteringen tydliggör Region Kalmar läns bidrag till genomförandet av den nationella strategin för hållbar regional utveckling.

Uppföljning och statistik kopplat till indikatorerna uppdateras även kontinuerligt på Region Kalmar läns utvecklingswebb. Statistiken går att se för riksnivå, länet som helhet och för varje kommun, liksom för olika åldersgrupper, kön och bakgrund.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Så går det för Kalmar län](#)

En lärande process

För att säkerställa att den regionala utvecklingsstrategin bidrar till hållbar regional utveckling måste den systematiskt följas upp, analyseras, kommuniceras och diskuteras. Bäst effekt blir det när utvecklingsaktörer gör detta tillsammans genom löpande dialog och lärande i olika nätverk. Där kan de hjälpa varandra, lära av varandras kunskaper och erfarenheter och dra lärdomar av arbetet med strategin. Därför används några av de befintliga nätverk inom regional utveckling som finns i länet, för att följa upp och visualisera de gemensamma insatser som görs inom respektive kraftsamlingsområde.

Många av länets utvecklingsaktörer träffas även årligen i två forum för att öka samverkan, dela ny kunskap och aktuell lägesbild, koppla omvärldsfrågor till lokala frågor och lyfta goda exempel inom regional utveckling: Regiondagen och Forum Agenda 2030.

Genom att länsövergripande utvecklingsfrågor tas upp i olika nätverk och forum skapas gemensam handlingskraft och fler får möjlighet att bli en del av lösningen. I Kalmar län finns nätverk och grupper som hanterar länsövergripande frågor inom en rad olika utvecklingsområden.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Länsövergripande nätverk](#)

Hela Kalmar läns strategi

Den regionala utvecklingsstrategin är till för alla som vill göra Kalmar län till ett ännu bättre län att leva, bo och verka i.

Den här arbetats fram i en nära och omfattande dialog med flera aktörer, som exempelvis kommuner, myndigheter, företrädare för näringsliv, utbildningsanordnare, akademi, civilsamhälle, gymnasieelever och representanter för grannlänens regioner.

Strategin grundar sig i omvärldsanalyser och övriga omfattande analyser av länets nuläge inom en rad olika samhällsområden. Den visar en långsiktig, gemensam färdriktning och tre kraftsamlingsområden med ett antal prioriterade målbilder. Genom att arbeta med en gemensam vägvisare som pekar ut riktningen för länets utveckling, skapas förutsättningar för att Kalmar län ska ha ett klimat att växa i.

Regionala utvecklingsstrategin är en övergripande strategi som sammanfattar arbetet med hållbar utveckling i hela Kalmar län. Den är ett prioriteringsunderlag och definierar de utmaningar och möjligheter som är kopplade till regional utveckling och som bedöms ha störst betydelse för länet framöver. Strategin omfattar inte allt regionalt utvecklingsarbete, utan lyfter områden som är av strategisk betydelse och som kräver samverkan och agerande mellan olika aktörer och över gränser. Den fokuserar på vad som ska göras tillsammans – inte hur det ska göras.

Strategin ligger till grund för regionala strukturfondsprogram, territoriella program, regionala handlingsplaner och andra relevanta regionala program och insatser. Den styr hur de regionala tillväxtmedlen används och vägleder framtagandet och genomförandet av program för EU:s fonder för sammanhållningspolitiken, som bland annat regionalfond, socialfond, interreg- och landsbygdsprogram.

Vem ansvarar för strategin?

Utifrån olika uppdrag har länets aktörer olika roller och ansvar i arbetet med att genomföra strategin. Region Kalmar län är regionalt utvecklingsansvarig för Kalmar län och har därmed i uppdrag att ta fram en regional utvecklingsstrategi enligt förordningen om regionalt utvecklingsarbete (2017:583).

Uppdraget innebär även att samordna, koordinera och leda processer som bidrar till genomförandet, att löpande följa utvecklingen i länet i förhållande till regionala och nationella mål, samt att följa upp, utvärdera och till regeringen årligen redovisa resultaten av det regionala utvecklingsarbetet.

Eftersom det är länets gemensamma strategi är det ett gemensamt ansvar att bidra och skapa förutsättningar för att den ska kunna genomföras. Inom respektive verksamhetsområde ska varje aktör verka för att den regionala utvecklingspolitiken genomförs, bland annat genom att ansvara för att integrera utvecklingsstrategins målbilder och prioriteringar i sina ordinarie planerings- och budgetsystem. Kommunerna ansvarar för förvaltningen av kommunala resurser och för den lokala utvecklingen. Länsstyrelsen Kalmar län har rollen att bevaka statens intressen regionalt och bidra till regional utveckling.

Vem är strategin till för?

Strategin omfattar en mängd olika intressenter som i olika grad påverkar och påverkas av den, som bland annat länets tolv kommuner, Region Kalmar län, länets invånare, utbildningsaktörer, forskare och studenter, näringsliv, kulturaktörer, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och besökare. Den är en regional länk som fungerar som en bro mellan andra strategier på olika nivåer, från det globala till det lokala.

Den kopplar samman FN:s Agenda 2030, EU:s sammanhållningspolitik och nationella strategin för hållbar regional utveckling med den regionala och kommunala nivån, som exempelvis kommunernas översikts- och utvecklingsplaner, andra regionala handlingsplaner och Region Kalmar läns regionplan.

Hållbarhetsanalys

I framtagandet av denna strategi har Region Kalmar län bedömt och diskuterat hållbarhetsfrågor i ett tidigt skede. Detta för att säkerställa att strategin bidrar till social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling, i enlighet med målen i Agenda 2030 och till nytta för länets invånare, den gemensamma miljön och människor i andra delar av världen. Nu och i framtiden.

Samtliga delmål i Agenda 2030 har analyserats för att kunna peka på vilka mål som har de tydligaste kopplingarna till respektive kraftsamlingsområde. Hållbarhetsanalysen visar även hur länet genom den regionala utvecklingsstrategin bör agera för att bidra till varje mål.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:
[Region Kalmar läns hållbarhetsanalys av strategin](#)

Barnets bästa

Barnkonventionen är svensk lag och enligt den ska alla beslut som rör barn i första hand beakta det som bedöms vara barnets bästa. För att kunna göra en bedömning av barnets bästa har Region Kalmar län i framttagandet av strategin tagit ett barnperspektiv.

Region Kalmar län har även tagit ett barnrättsperspektiv och därmed utgått från barnkonventionens artiklar. Detta genom

att analysera hur olika delar av strategin kan påverka barnet och vad som skulle kunna bli bäst för barnet. Både för barn som lever här och nu i länet och för framtida generationer.

I bedömningen om barnets bästa har Region Kalmar län även arbetat för att lyssna in barnets perspektiv. Detta gjordes bland annat genom dialoger på gymnasieskolor i länet, där drygt 200 elever gavs möjlighet att vara delaktiga.

Mer information på Region Kalmar läns utvecklingswebb:

[Prövning av barnets bästa och gymnasiedialoger](#)

Agenda 2030

EU:s prioriteringar för 2024–2029

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet

Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem

Regional utvecklingsstrategi Kalmar län – med utblick mot 2040

Kraftsamlingsområde:

Goda och jämlika livsvillkor

Målbilder:

God, jämlik och jämställd hälsa

Tillgängligt kulturutbud och en meningsfull fritid

Goda möjligheter för delaktighet i samhället

Kraftsamlingsområde:

Hållbara och attraktiva livsmiljöer

Målbilder:

Miljö i balans

Mångfald av livsmiljöer i städer och landsbygder

God tillgänglighet som skapar värde för människor och företag

Kraftsamlingsområde:

Konkurrenskraft och innovativt näringsliv

Målbilder:

Ökad förnyelse- och omställningsförmåga

Ökad internationalisering

Utbildad arbetskraft efter arbetsgivares behov

Regionala tematiska strategier, handlingsplaner och program

Kommunala översiktsplaner

Region Kalmar län

regionkalmar.se